

ЗВІТ
ПРЕДСТАВНИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ
У ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
СЕНЧЕНКО ІРИНИ ВІТАЛІЇВНИ
2020 РІК

I. ВСТУП

Звіт про діяльність представника Національної ради у Чернігівській області охоплює період за 2020 рік, а також враховує діяльність секретаріату представника та статистичні дані за 2020 рік.

У своїй діяльності представник Національної ради у Чернігівській області керувалася Конституцією України, Законами України «Про інформацію», «Про телебачення і радіомовлення», «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України», «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», «Про телекомунікації», «Про радіочастотний ресурс України», «Про авторське право та суміжні права», «Про рекламу», «Про порядок висвітлення діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації», «Планом розвитку національного телерадіоінформаційного простору», «Планом основних заходів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення», іншими законами України та нормативними документами, які регламентують питання функціонування телерадіопростору в Україні, «Регламентом Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення», «Положенням про представника Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення», рішеннями регуляторного органу.

II. ВПРОВАДЖЕННЯ ПЛАНУ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕЛЕРАДІОІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

Представник Національної ради керувалася Планом розвитку національного телерадіоінформаційного простору України, затвердженим рішенням Національної ради № 1684 від 1 грудня 2010 року в редакції рішення № 2249 від 20.12.2019 р.

ЗАХИСТ ТЕЛЕРАДІОІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

Чернігівська область представлена 5 районами (Чернігівський, Ніжинський, Прилуцький, Корюківський, Новгород-Сіверський) та 57 об'єднаними територіальними громадами. Специфічною особливістю інформаційного простору прикордонного регіону є багаторічне засилля як російських, так і білоруських каналів. Протяжність чернігівської ділянки державного кордону складає 459 км, з яких 224 - російська ділянка, а 235 - білоруська. Саме тому питання захисту інформаційного простору протягом не одного десятиліття є одним із найважливіших.

Незважаючи на низку заходів, які проводяться для зменшення впливу на громадське суспільство, моніторинги фіксують на окремих територіях прикордонних районів краю можливість прийому іноземних теле- та радіопрограм.

На захист інформаційного простору регіону представником у Чернігівській області була проведена робота в таких напрямках:

I. Здійснення моніторингів діяльності провайдерів програмних послуг (*далі по тексту – ППП*), мовлення телерадіоорганізацій (*ТРО*) регіону щодо недопущення поширення інформації, яка містить заклики до повалення конституційного ладу, порушення територіальної цілісності України, пропаганди війни, насильства, жорстокості, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права та свободи людини, а також аналіз результатів вибіркового моніторингу прикордонного мовлення на виконання Закону України «Про телебачення та радіомовлення»;

II. Співпраця з правоохоронними органами та здійснення спільних перевірок

громадських закладів (об'єктів масового скупчення людей) стосовно ретрансляції каналів, показ яких обмежений на території України ухвалами Окружного адміністративного суду м. Києва та рішеннями Національної ради;

ІІІ. Співпраця з представниками органів місцевого самоврядування та влади, громадськими активістами, представниками засобів масової інформації (далі по тексту – ЗМІ) та волонтерами для вирішення питань та завдань, покликаних посилити захист інформаційного простору Чернігівщини;

V. Здійснення роз'яснювальної роботи та проведення просвітницьких заходів для забезпечення інформаційного поля області.

Згідно з даними моніторингу прикордонного мовлення, а також враховуючи дані, отримані від районних державних адміністрацій (далі по тексту - РДА), у прикордонних районах області мають вплив теле- і радіопрограми зі сторони Російської Федерації. Населені пункти Чернігівської області, а саме Ріпкінського та Городнянського районів, приймають цифровий сигнал з Республіки Білорусь. При цьому в прикордонній смузі впродовж практично всієї чернігівської ділянки державного кордону з Російською Федерацією та Білоруссю спостерігається невпевнений прийом телесигналу вітчизняних мовників.

У рамках спільних заходів представника та правоохоронних органів регіону протягом звітного року здійснювалися рейди з перевітками об'єктів масового скупчення населення області (лікувальних закладів, готелів, баз відпочинку, ресторанів, кав'ярень та інших розважальних закладів тощо) на предмет ретрансляції телеканалів, показ яких обмежений на території України ухвалами Окружного адміністративного суду м. Києва та рішеннями Національної ради. За результатами перевірок у 4 громадських закладах було зафіксовано та припинено ретрансляцію заборонених телеканалів: у м. **Носівка та с. Грем'яч Новгород-Сіверського району** («RussiaToday TV», «Первий канал. Всемирная сеть», «РТР-Планета», «ТНТ», «Россия-24», «НТВ-МИР», «STV»); у містах **Мена та Ніжин** («Россия-24», «ТНТ», «Охота и Рыбалка», «Россия 1», «Первий канал. Всемирная сеть») тощо. За результатами перевірок показ 17 заборонених телеканалів було припинено. Варто зауважити: через встановлення карантину та запровадження обмежувальних заходів представнику довелося відмінити низку перевірок громадських закладів регіону. Ті, що були проведені, здійснювалися виключно згідно з протоколом.

Упродовж звітного періоду представник Національної ради спільно з іншими державними органами та установами піднімала питання, пов'язані з захистом інформаційного суверенітету держави на території Чернігівської області. Так, спільно з Чернігівським центром підвищення кваліфікації і Департаментом інформаційної діяльності Чернігівської облдержадміністрації (ОДА) представник організувала навчальний семінар «*Безпека інформаційного простору*». Ключовими питаннями заходу, на яких зосередила увагу представник, стали основні завдання та виклики в інформаційному просторі Чернігівської області. До участі в семінарі долучилася медіа-експертка Інституту Масової інформації Ірина Земляна. Секретариня Комісії з журналістської етики надала учасникам практичні поради про те, як читати новини і не наражатися на небезпеку. А особливості інформаційної безпеки в умовах епідеміологічної ситуації та введення карантину висвітлила Оксана Яцюк – голова ради Подільського центру соціальних технологій. Зупинились учасники й на основних аспектах роботи в

соціальних мережах разом із Валерієм Сорокіним - начальником відділу співпраці зі ЗМІ Департаменту інформаційної діяльності Чернігівської ОДА. Участь у семінарі дистанційно взяли керівники, спеціалісти/завідуючі секторів інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю РДА, міських рад та ОТГ Чернігівської області. Загалом – 125 учасників.

РОЗВИТОК КАНАЛІВ ТА МЕРЕЖ МОВЛЕННЯ

В 2020 році значно розширилася мережа суспільного радіомовника. На хвилі 104,4 FM у місті Варві залунало **«Українське радіо: Чернігівська хвиля»**. Навесні розпочало фм-мовлення **«UA: Радіо Культура»** в Ніжині. На хвилі 90,9 FM тепер можна слухати радіовистави за участю зіркових акторів, добірну класичну музику, аудіокнижки. У жовтні на частоті 91,4 FM у Чернігові почало мовити **«UA: Радіо Промінь»**.

Станом на кінець звітного періоду ліцензії Національної ради на ефірне аналогове мовлення (ФМ-мовлення) мають **12 компаній** (1 регіональна радіостанція Філія АТ «НСТУ «Чернігівська регіональна дирекція»»; вісім – місцеві; три компанії зареєстровані у столиці, однак здійснюють фм-мовлення у Чернігові).

Проект «Мовлення громад». Щороку в регіоні спостерігається тенденція до скорочення мережі проводового радіомовлення. Станом на грудень 2020 року в області залишилась лише 1 редакція, яка веде проводове мовлення (суспільний мовник). Гарною альтернативою проводовому стало – фм-мовлення в рамках проєкту тому важливо **«Мовлення громад»**. Так, лише в 2019 році для потреб радіомовлення Чернігівської області було проведено 5 конкурсів, на яких розподілено 14 FM-частот. У звітному році, через встановлення обмежувальних заходів та заборону регулятора проводити конкурси (*Постанова Кабінету Міністрів № 392 щодо запровадження ряду обмежувальних заходів*) були відмінені конкурси на вільні радіоканали для міст Седнів, Семенівка та села Вертіївка.

На жаль, компанія **«Свобода.ФМ»** (м. Чернігів, «Свобода ФМ»), яка у 2019 році взяла участь у конкурсі Національної ради і отримала ліцензію на ефірне мовлення у м. Чернігові у діапазоні середніх хвиль на частоті 1,422 МГц та на фм-частоті у м. Ічні Чернігівської області, мовлення у звітному році не розпочала. Про низку причин компанія неодноразово повідомляла регулятора. Це і технічні складності, і низка обмежень у рамках встановленого карантину.

Відповідно до рішення Національної ради від 14 листопада 2019 року переможцем конкурсу на мовлення на фм-частотах у 6 населених пунктах області (м. Бобровиця, 88,9 МГц, смт Гончарівське, 90, 7 МГц, м. Носівка, 91,3 МГц, смт Парафіївка, 90,2 МГц, смт Срібне, 101,7 МГц та м. Чернігів – 92,0 МГц) стала місцева компанія ТОВ **«Студія «1.ФМ»** (м. Чернігів, «onefm»). Станом на грудень 2020 року компанія **«Студія «1.ФМ»** розпочала мовлення на 92,0 МГц у Чернігові та 90,7 МГц у селищі Гончарівське. На інших частотах мовлення не розпочато. Керівники неодноразово повідомляли медіа регулятора, що через низку обмежувальних заходів ТРО не вдається вчасно запуснути мовлення на всіх частотах.

Залишається під питанням подальша доля комунального підприємства **«Радіоорганізація «Коропське районне радіомовлення – Короп ФМ»** Коропської районної ради. Компанія є об'єктом спільної власності територіальних громад сіл, селищ

Коропського району і входить до сфери управління Коропської районної ради. Однак понад рік рада не може визначити кінцевого бенефіціарного власника підприємства (контролера), чим «заморожує» процес переоформлення ліцензії на мовлення й ставить під сумнів існування радіоорганізації як такої.

Телемовлення. Якщо в 2019 році відповідно до ліцензій в області розпочали мовлення чотири місцеві компанії в багатоканальній телемережі МХ-5 («Новий Чернігів» (м. Чернігів), «Дитинець» (м. Чернігів), «Відікон» (м. Бахмач), «КСТ» (м. Бахмач), то у звітному відповідно до умов карантину були скасовані конкурси.

ПЕРЕХІД ДО ЦИФРОВОГО ЕФІРНОГО ТЕЛЕМОВЛЕННЯ

Покриття Чернігівської області сигналом цифрового телебачення здійснюється передавачами ТОВ «ЗЕОНБУД» (у м. Чернігові, Бахмачі, Прилуках, Ніжин, Бобровиця та смт. Холми, а також у м. Шостка Сумської області). Протягом року представником здійснювалися вибіркові моніторинги наявності прийому сигналу Т2 у жителів області. Беручи до уваги звернення громадян протягом року, дані від голів РДА, було виявлено низку проблем із прийомом цифрового сигналу. Так, на деяких територіях сільських та селищних рад цифрове мовлення відсутнє повністю, деінде працюють не всі мультиплекси. Проблемною є ситуація з покриттям телесигналом прикордонних з Російською Федерацією та Республікою Білорусь районів Чернігівщини. Цифровий ефірний телесигнал частково приймається в **Городнянському** (населені пункти Андріївської сільської ради, Тупичівської ОТГ, Ваганицької сільської ради, Деревинської сільської ради тощо), **Семенівському** (сс. Леонівка, Галаганівка, Тимоновичі, Миколаївка) та **Новгород-Сіверському** (частковий прийом спостерігається в усіх населених пунктах району) районах; у центрі області: частини **Борзнянського, Менського, Ніжинського, Куликівського районів**, а також **частина Коропського району, смт Козелець та прилеглі території**. Варто зазначити, що офіційні заміри сигналу представників ТОВ «ЗЕОНБУД», які здійснювалися в 2018 році в Чернігівській області, це підтверджують.

Для досягнення якісного прийому цифрового телесигналу центральною частиною області існує необхідність добудови телевізійної вежі в місті Ніжин (об'єкт на балансі Концерну РРТ). Будівництво вежі висотою в 140 метрів наразі зупинено через брак фінансування.

Ліцензії Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення на мовлення в багатоканальній телемережі МХ-5 мають: КП ТК «Прилуки» Прилуцької міської ради / «41Прилуки» (м. Прилуки та прилеглі райони), КП «ТРА «Новий Чернігів» Чернігівської міської ради/телеканал «Новий Чернігів» (м. Чернігів), ТОВ «ТРО «ЛІГА» / «ДИТИНЕЦЬ» (м. Чернігів), ПАТ «НСТУ «Чернігівська регіональна дирекція «UA:ЧЕРНІГІВ». Також мовлення здійснюють компанії, зареєстровані в Сумській області: ТОВ «ТРК «Відікон»/ «Відікон» (м. Бахмач та прилеглі райони), «МИСТЕЦЬКО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ «РТВ-ЦЕНТР «ВЕЖА»/«КСТ» (м. Бахмач та прилеглі райони). Найбільше охоплення аудиторії має суспільний мовник - 81% покриття Чернігівської області (близько 848 тис. глядачів). Існує запит від ТРО на відновлення та проведення конкурсів Національної ради на мовлення - вільні канали мовлення в багатоканальній телемережі МХ-5. Зокрема, у містах Чернігові, Прилуках, Ніжині, Бобровиці та селищі

Холми.

За даними Чернігівської філії Концерну РРТ, на грудень 2020 року на Чернігівщині в аналоговому телеформаті продовжують здійснювати мовлення (відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 09.06.2006 №815): у місті **Чернігові** («Україна», «ICTV», «СТБ»), у місті **Корюківка** («Україна»).

4 червня поточного року місцевий телемовник, який здійснював аналогове ефірне мовлення, - ДКП ТРК «Ніжинське телебачення» - був відключений Чернігівської філією концерну РРТ від електромереж через борги. Представником неодноразово піднімалось питання до керівництва міста щодо необхідності підтримки місцевого мовника. Після місцевих виборів мер Ніжина Олександр Кодола запевнив представника, що найближчим часом питання буде врегульовано.

З 2018 року при Чернігівській ОДА створена та працює телефонна лінія з інформування населення щодо всіх нагальних питань стосовно роботи цифрового ефірного телебачення. Лінія продовжує працювати, спеціалісти кол-центру постійно на зв'язку з представником. Аналізуючи звернення населення, варто відмітити, що питання загалом стосуються відсутності сигналу цифрового ефірного мовлення.

III. ДІЯЛЬНІСТЬ ТРО В УМОВАХ КАРАНТИНУ

Через пандемію українські телекомпанії переводили працівників на дистанційну роботу, зупинялися зйомки проєктів, закривалися програми. У медіа з'явилися проблеми з виконанням ліцензійних вимог у частині програмної концепції. Після таких сигналів Національною радою з питань телебачення і радіомовлення було прийняте рішення дозволити телерадіоорганізаціям звертатися до регулятора щодо тимчасового відступу від програмної концепції на час дії карантину. Варто зауважити, що жодна чернігівська телерадіоорганізація не змінила мовлення, а здійснювали його відповідно до умов ліцензій.

Щоб допомогти та підтримати медіа індустрію при регуляторі був створений масштабний проєкт з обміну контентом між телекомпаніями - Media Change Ukraine. В рамках проєкту, ініційованого членом Національної ради Максимом Онопрієнком, кожна телекомпанія могла отримати контент або поділитися своїм на безоплатній основі на час дії карантину. Чернігівські компанії також активно долучилися до проєкту. Так, телекомпанія «ТІМ» вчасно скористалася пропозиціями 3-х українських телеканалів, які люб'язно поділилися контентом. Це дитячі програми, які від жовтня 2020 року транслювалися в ефірі «ТІМу», аби не залишити маленьку глядацьку аудиторію без цікавинок. В свою чергу компанія поділилася своїм контентом.

Після успішного 2019 року (вихід в ефір 4 місцевих телеканалів у «цифрі», освоєння 24 годин на добу, запуск багатьох нових проєктів), плани чернігівських ТРО на 2020 рік були не менш масштабні. Однак, із запровадженням карантинних заходів, виробництво більшості авторських програм на всіх ТРО області (особливо масових, дитячих) було припинене. Щоб не наражати на небезпеку дітей, випуски власної програми «LikeNews» телеканалу «Дитинець» спочатку створювалися з використанням відео, надісланого глядачами, пізніше було призупинене взагалі. Два популярні авторські проєкти телеканалу «Новий Чернігів»: «Віз без віз» (мандрівки по селах, народні традиції) та «Невідомий Чернігів» не повернулися до ефіру. Чернігівські компанії зосередили свою увагу на оперативному інформуванні населення та соціальній рекламі щодо запобігання поширенню коронавірусу.

При цьому, зважаючи на нелегкі умови, які постали перед медіа індустрією України в цілому, коли кількість інформації та її інтенсивність значно перевищувала творчий потенціал, чернігівські телерадіоорганізації не лише продовжили

виконувати всі умови програмних концепцій (жодна телерадіокомпанія не зверталася до регулятора щодо зміни мовлення на час дії карантину), а й активно підтримували та інформували тих, хто залишався вдома. Так, команда чернігівського суспільного мовника провела трансляцію Великодньої служби з Катерининського собору м. Чернігова з 0:00 до 4:00 та роздала відповідний сигнал трансляції місцевим телеканалам; з початку карантину (з березня місяця) щоденно по буднях транслювала наживо «Марафон. На карантині», «Суспільна студія»; з квітня місяця щонеділі транслювала наживо богослужіння ПЦУ, УГКЦУ, РКЦУ тощо. Зважаючи на те, що глядач потребував оперативної інформації про перебіг випадків інфікування населення, профілактичних та підготовчих заходів щодо COVID-19, підготовку медзакладів та їх відділень, персоналу до прийому інфікованих та забезпечення ШВЛ, ліками, індивідуальним захистом, телеканал «Новий Чернігів» зосередив увагу на інформаційній передачі «Факт-новини» (5 виходів на добу та 2 виходи «Факт дня»). В ефірі «Дитинця» з'явилися on-line проекти: передачі, створені в новому форматі із використанням on-line включень та інших засобів взаємодії з аудиторією. Оновлена студія стала майданчиком для проведення on-line конференцій. Особливо глядачам запам'ятався цикл «Випускний карантин року» та короткі програми соціального спрямування «Залишайся вдома». У 2020 році телеканал «Прилуки» відзначив своє 25-річчя з дня заснування. Варто відзначити, що за 25 років телеканал став авторитетним джерелом інформування населення. Впродовж звітного року телеканалу «Прилуки» вдалося досягти значних успіхів як у розширенні медіа контенту, так і в поповненні матеріально-технічної бази. Зокрема було завершено ремонт студії відеозапису. Із початком запровадження карантинних заходів однією з суттєвих змін ефіру телеканалу «Прилуки» стала кількість інформаційних сюжетів, присвячених коронавірусній інфекції. 75 % інформаційного ефірного продукту стосувалася саме даної тематики. Починаючи з березня звітного року, була створена щоденна рубрика «Ми залишаємося на роботі заради вас, залишайтеся вдома заради нас», де місцеві лікарі закликали залишатися вдома, аби запобігти розповсюдженню інфекції. Із аналогічною інтенсивністю в ефірі телеканалу «Прилуки» транслювалися соціальні ролики Міністерства охорони здоров'я, щоденно виходила рубрика «Медики інформують». Як зазначила керівниця телеканалу, із введенням карантину жоден працівник не залишив свого робочого місця.

Викликом пандемія стала й для радіокомпаній. За інформацією керівників, журналістам доводилося готувати програми в екстремальних умовах, як то доповідачі готували аудіозаписи віддалено та передавали на опрацювання у студію тощо. Також популярним був запис телефонних розмов. Чернігівське радіомовлення, як і телебачення, попри карантинні заходи не просто «виживало», а й розвивалося. До прикладу, багато схвальних відгуків протягом року надходило представнику щодо патріотичного етеру радіо «ГІМ ФМ». Саме у звітному році з'явилися такі передачі власного виробництва, як: «Вчені кажуть», «Сторіси», на які жваво реагують слухачі. Також, до 900-річчя міста Прилуки радіо «ГІМ» запустило проєкт «Прилуки - моє місто: ГІМ ФМ - моє радіо», де короткими меседжами розповідало цікаві факти про рідне місто.

2020 рік через свою онлайн особливість, став для всіх ТРО області роком активного розвитку діджитал-платформ. Компанії активно розвинули свої сторінки в соціальних мережах, збільшили кількість підписників та кількість переглядів чи не вдвічі.

Із впевненістю можна сказати, що пандемія вплинула на роботу ТРО області, однак навіть за жорстких умов переважна більшість чернігівських медіавників довела, що можуть і готові не лише виконувати вимоги ліцензій, а й розвиватися.

IV. ЛІЦЕНЗУВАННЯ 2020

Станом на грудень 2020 року структура місцевих та регіональних телерадіоорганізацій Чернігівської області за видами мовлення розподіляється таким

чином:

- проводове радіомовлення здійснює 1 ліцензіат (ПАТ «НСТУ»);
- ефірне аналогове радіомовлення – 12;
- ефірне аналогове телевізійне мовлення – 1;
- ефірне цифрове телевізійне мовлення – 5;
- телевізійне мовлення в кабельних мережах – 2;
- провайдери програмних послуг – 6/ІРТV - 3.

За формою власності місцеві та регіональні ТРО розподіляються таким чином: суспільний мовник - 1, комунальні – 5, інші – приватні (*див. додаток «Презентація»*).

Протягом звітного періоду у процесі ліцензування були задіяні 2 телерадіоорганізації. Рішеннями Національної ради **були переоформлені ліцензії**: ТОВ «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «ГАЛАКТИКА-ПЛЮС» (НР № 01356-м від 07.04.2018) у зв'язку зі зміною власників, переліку пов'язаних осіб, керівника та посади, складу редакційної ради, кінцевих бенефіціарних власників (контролерів); ТОВ «Мистецько-інформаційний «РТВ-ЦЕНТР «Вежа» (НР № 01294-м від 26.02.2018) у зв'язку зі зміною програмної концепції мовлення.

V. ДОТРИМАННЯ ТРО ТА ПРОВАЙДЕРАМИ ПРОГРАМНОЇ ПОСЛУГИ ЛІЦЕНЗІЙНИХ УМОВ ТА УМОВ ЛІЦЕНЗІЇ

Відповідно до Плану основних заходів Національної ради на 2020 р., Плану перевірок, на виконання наказів та рішень Національної ради, окремих доручень членів Національної ради та на підставі ч.7 ст.11 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» упродовж 2020 р. було проведено **876** планових та позапланових тематичних і цільових **моніторинрів** мовлення місцевих та регіональних телерадіоорганізацій і провайдерів програмних послуг.

Моніторингами було охоплено 100% ліцензіатів області. Ліцензіатам, у діяльності яких зафіксовано порушення вимог законодавства України та умов ліцензії, були надіслані листи про порушення з вимогою привести свою діяльність у відповідність до вимог чинного законодавства та умов ліцензій.

Відповідно до Плану проведення виїзних перевірок телерадіоорганізацій України на 2020 рік, мали бути проведені три планові перевірки діяльності ліцензіатів Чернігівської області. У зв'язку із закінченням терміну дії ліцензії на мовлення була здійснена планова виїзна перевірка діяльності ТОВ «Телерадіоорганізація «ЛІГА», м. Чернігів (телеканал «Дитинець», мовлення в кабельних мережах м. Чернігова, ліцензія НР № 01155-м від 09.06.2011). За результатами перевірки порушень не зафіксовано. Ліцензіат здійснює мовлення відповідно до ліцензійних умов, умов ліцензії та вимог чинного законодавства.

Планові перевірки (рік діяльності) компаній ТОВ «Свобода.ФМ» (м. Чернігів) і ТОВ «Студія «1.ФМ», (м. Чернігів) у 2020 році не були проведені. Керівники компаній звернулися до Національної ради з проханням відтермінувати строк проведення перевірок у зв'язку з тим, що ТРО не розпочали мовлення через низку обмежувальних заходів.

Статистика моніторингів, здійснених протягом 2020 року

№	Моніторинги	ТРО			Інше
		РМ	ТБ	ППП	
1	Дотримання мовних квот		25		
2	Дотримання Правил ведення мовлення на теле- і радіоканалах у Дні трауру (скорботи, жалоби) та дні пам'яті	84	70		
3	Дотримання вимог законодавства про рекламу і спонсорвання	40	25		
4	Вибіркові моніторинги	2	23		
5	Моніторинги, що передували плановим перевіркам		1		
6	Моніторинги щодо Рішення Національної ради			60	
7	Наявність мовлення	8			
8	Дотримання телерадіоорганізаціями Системи візуальних позначок з індексом кіновідеопродукції залежно від аудиторії, на яку вона розрахована		25		
9	Моніторинги щодо трансляції телекомпаніями передач, розрахованих на дитячу аудиторію		25		
10	Моніторинг щодо обсягів пісень та ведення передач державною мовою	40			
11	Моніторинги на предмет ретрансляції заборонених телеканалів			18	
12	Моніторинги щодо недопущення поширення інформації, яка містить заклики до повалення конституційного ладу, порушення територіальної цілісності України, пропаганди війни, насильства, жорстокості, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини	40	25		
13	Моніторинги на окремі доручення керівництва Національної ради				16
14	Моніторинги щодо програмної концепції	12	7		
15	Моніторинги на предмет мовлення програми			6	
16	Моніторинги щодо виборчого процесу	74	234		
17	Прикордонне мовлення				12
18	Виявлення протиправної діяльності, розповсюдження заборонених програм у місцях масового відпочинку				4 (17)
Всього:		298	442	84	31
876					

V. МОНІТОРИНГ ТЕЛЕРАДІОПРОГРАМ ЦІЛЬОВІ МОНІТОРИНГИ МОВЛЕННЯ ТРО ЩОДО ЧАСТКИ НАЦІОНАЛЬНОГО АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПРОДУКТУ

Відповідно до даних моніторингів та перевірок, здійснених у 2020 році, ТРО області дотримуються вимог законодавства щодо частки вітчизняного продукту у програмах і передачах.

У звітному році творчий колектив Чернігівської філії суспільного мовника запусив у ефір цикл історичних програм, що здобули перемогу в пітчінгу творчих проєктів - «Артефакти». До Дня міста «суспільний колектив» створив два фільми: «Моє місто - моя історія» та «Чернігів різниця». Команда «UA:ЧЕРНІГІВ» виготовила документальний фільм «Ковбасна революція. Хто з'їв моє м'ясо?», який транслювався на всіх платформах суспільного. Окрім цього, у звітному році чернігівський суспільний

мовник показав фільм власного виробництва до 60-річчя ФК «Десна». Крім кінострічок, візитівками «UA:ЧЕРНІГІВ» 2020 року стали концертні проекти: «Джаз-куліса» та «JazzinKievBand&LauraMartі», «Сіверські музичні вечори».

Життя онлайн продиктувало нові формати, випробування і для телеканалу «Новий Чернігів». На базі телеканалу була створена нова конфігурація: студія, телестіна, ZOOM, YouTube і таким чином був проведений масштабний бізнес-форум «МамаBoss-2020». Однією з прем'єр телеканалу стала авторська програма «Сімейна кухня» - телевізійні консультації з професійними психологами на актуальні для населення теми. У звітному році творчий колектив компанії «Новий Чернігів» продовжив випуск в ефір двогодинного інформаційно-розважального шоу «ВеЧер» (Вечірній Чернігів), яке виходило щодня у прямому ефірі. Новим інсайдом для глядачів стало шоу «Новорічний борщ» - програма для новорічної ночі з музичними, танцювальними номерами, гумором, ведучими та гостями за столиками.

2020 рік став роком оновлення програмної сітки мовлення для телеканалу «Дитинець». З'явилися нові цикли передач та були оновлені програми, які має постійну популярність у телеглядачів. Особливою знахідкою стала співпраця з громадськими організаціями у виробництві контенту. «Дитинець» спільно з громадською ініціативою «Дерев'яне мереживо» створив цикл передач із одноіменною назвою про старовинні будинки міста, які мають унікальне оздоблення, так зване «дерев'яне мереживо». Програми високо оцінені глядачами.

В 2020 році телеканалу «Прилуки» вдалося запровадити низку авторських проєктів, зокрема програму «Зал слави», де розповідається про культові пісні, історію їх створення та виконавців; «Грані особистості», що розкриває життєві долі визначних прилуцьких діячів; «Дорога до храму» - проєкт із глибокою духовною тематикою; «Подих часу» та «Історія в експонатах», програми культурно-мистецького спрямування. Незмінним трендом телеканалу третій рік поспіль залишається проєкт «Новорічна ніч на телеканалі Прилуки», де поєднуються музичні таланти зірок місцевої сцени, привітання та цікава сюжетна лінія. Загалом в ефірі телеканалу активно транслюються близько 10 авторських проєктів.

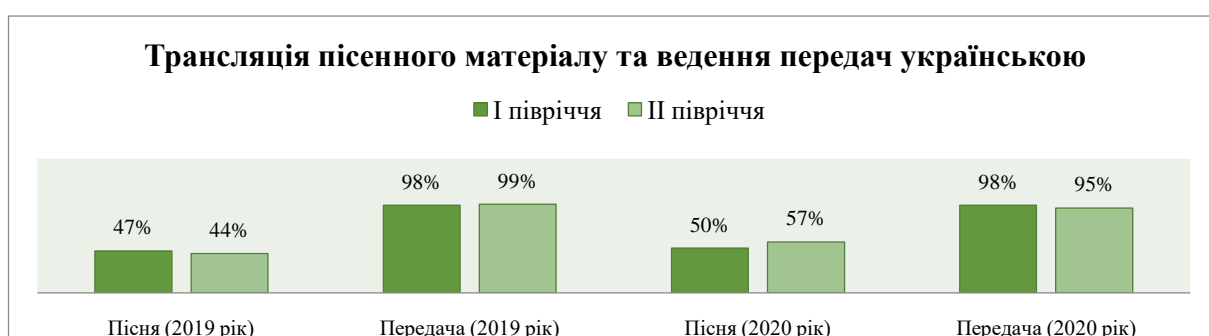
У звітному році найбільш популярною серед глядачів телеканалу «ТІМ» залишилася програма «Події» інформаційного спрямування. В ефірі телеканалу постійно висвітлювалися суспільно значущі теми та події місцевого та обласного значення. Через пандемію колективу не вдалося втілити в життя заплановані проєкти, однак телеканал виконує всі вимоги законодавства та умови ліцензії.

Дані моніторингові засвідчили, що попри складність, продиктовану карантинними заходами, **радіоефір Чернігівщини** удосконалюється на користь слухачів. Широкої популярності серед слухачів набула «Проста історія» з Володимиром Пилипенком, що виходить в ефірі «Чернігівської хвилі». Відомий у Чернігові кандидат історичних наук та екскурсовод Володимир Пилипенко щосуботи розповідає слухачам про міста та села, історичні події на території Чернігівщини. Передача лягла в основу книги «Проста історія: Чернігів», яку чернігівське Суспільне спільно з істориком випустило навесні. Особливістю видання є його інтерактивність. Друковані тексти доповнюють QR-коди, за якими можна слухати аудіо-версію програми на згадану тему, дивитися тематичні відео, споглядати ілюстрації та фото відповідних артефактів, а також насолодитися видами Чернігова з висоти пташиного польоту. Мають популярність серед слухачів «Борзнянського радіо» (сміт Борзна) передачі: «Поцілунок з привітом», «Здоров'я та краса», «Борзнянщина - моя історія жива», «На крилах творчості» тощо. Зросла частка програм власного виробництва в ефірах радіокомпаній «Планета» та «Галактикаплюс» (м. Прилуки). Додала родзинки в радіоефір Прилуки й компанія «ТІМ».

Виконання місцевими радіокомпаніями вимог ЗУ щодо частки пісень та обсягів ведення передач державною мовою. На виконання Плану основних заходів

Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення на 2020 рік упродовж звітнього періоду було здійснено 40 моніторингових мовлення ефіру регіональних та місцевих радіомовників на предмет дотримання вимог частин 2 та 5 статті 9 Закону України «Про телебачення і радіомовлення». Відповідно до вищезгаданих норм, частка пісень державною мовою в ефірі радіокомпаній має становити 35% від загального обсягу, а також не менше 35% у кожному проміжку часу між 07.00 та 14.00 і між 15.00 та 22.00. Для радіостанцій, в яких ліцензією передбачено, що вони більше 60% продукту мовлять мовами ЄС, встановлюється пільгова квота на пісні українською мовою – 25%. ТРО при здійсненні радіомовлення мають забезпечити не менше 60 відсотків добового обсягу ведення передач державною мовою. Відповідно до моніторингових, проведених протягом I півріччя 2020 року, частка пісень в ефірах місцевих радіо мовників збільшилася на 3% (у порівнянні з відповідними минулорічними), а протягом II півріччя показник збільшився на 13%. За даними моніторингових областей входить до регіонів зі значним обсягом ведення передач українською мовою. Приємно відзначити, що переважна більшість компаній веде ефір виключно українською.

Виконання місцевими телекомпаніями вимог законодавства України про мовні квоти. Відповідно до ст. 10 Закону України «Про телебачення і радіомовлення»: 75% - державної мови для загальнонаціональних і регіональних телеканалів, 60% – для місцевих. У програмах новин на телебаченні її відсоток має становити не менше 75.

Представником та спеціалістом секретаріату протягом року було здійснено три хвили моніторингових мовлення ефірів всіх ТРО області. За даними проведених моніторингових загальний тижневий обсяг передач та частка новин державної мови складала 100%. Жодних ускладнень щодо дотримання норм закону протягом звітнього року у компаній не виникало.

ДОТРИМАННЯ ТРО ВИМОГ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО РЕКЛАМУ»

Моніторинги поточного року засвідчили, що всі ТРО області дотримуються Закону України «Про рекламу». Мова реклами – українська. Варто зазначити, що

проблематикою 2020 року для всіх ТРО області без винятку стало значне зменшення обсягу реклами в ефірах. Через карантинні обмеження більшість рекламодавців припинили свою діяльність. Вся ж наявна реклама транслювалася з відповідними заставками, соціальна реклама оформлювалася для трансляції в ефірах після подання офіційних листів, заключень Національної ради, звернень державних установ (МЧС, УМВС, ОДА, міськради) тощо.

ПЕРЕДАЧІ, РОЗРАХОВАНІ НА ДИТЯЧУ АУДИТОРІЮ

Упродовж року проводилися моніторинги на предмет трансляції телекомпаніями передач, розрахованих на дитячу аудиторію. Слід зазначити, що саме дитячий контент власного виробництва вкупі в рекламою став чи не найбільшюю точкою для місцевих телерадіомовників через запровадження карантину та встановлення низки обмежувальних заходів. Виробництво контенту, розрахованого на дитячу аудиторію, для більшості телеканалів якщо не зупинилося, то суттєво скоротилося порівняно з минулорічними. При цьому, навіть у важких незвичних умовах, творчі колективи знаходили вихід та підлаштовувалися до онлайн-життя глядачів. У чернігівських ефірах транслювалися роз'яснення вчителів, психологів, медиків, спортсменів, виходили випуски онлайн-уроків, челенджі та ігри - все це стало невід'ємною частиною ефірів чернігівських ТРО, щоб згуртувати юного глядача «Залишатися вдома». Аби не наражати на небезпеку дітей, випуски власної програми «LikeNews» телеканалу «Дитинець» спочатку створювалися з використанням відео, надісланого глядачами, пізніше творчий колектив телеканалу прийняв рішення тимчасово призупинити випуски. Разом із тим, передачі нового формату з використанням відео, надісланого глядачами, стали трендом телеканалу в 2020 році. Особливо глядачам запам'ятався цикл «Випускний карантин року» та короткі програми соціального спрямування «Залишайся вдома».

Хоч команді телеканалу «Новий Чернігів» і не вдалося втілити в життя всі заплановані проекти, як зазначає директор компанії Капустян О.І., однак саме дитячий контент поповнився новими цікавими проектами. Так, у звітному році в ефір вийшло дитяче талант-шоу «Супер розумахи», де чернігівські школярі пропонували ідеї розвитку міста, самостійно проводили зйомку та презентували в соцмережах, відбирали найцікавіші проекти. Ще одним відкриттям телеканалу став спільний проект з приватною мовною школою «Englishtime». В ігровій формі школярі (учні мовної школи) вивчали англійську мову разом з глядачами. На час дистанційного навчання школярів в ефірі «**UA: ЧЕРНІГІВ**» транслювалися випуски «Всеукраїнська школа онлайн». Розширили спектр програм для дитячої аудиторії на телеканалі «**Прилуки**» (м. Прилуки). Поряд із уже звичною для маленьких глядачів телеканалу програмою «**Дітвора**» (юні ведучі розповідають про навколишній світ, вчать етикету, розкривають цікаві факти навколишнього світу з обов'язковим доповненням), вийшли нові програми «Унікум kids» і «**ЛАПА production**». Дивували новими цікавими передачами і радіокомпанії. До прикладу, в ефірі «**Борзнянського районного радіомовлення**» вийшла передача «Книга перед мікрофоном», де співведучими були директор дитячої бібліотеки та учениця 10-го класу гімназії міста. Також були започатковані такі передачі як «Добрі поради!», «Історична абетка», «Вуса, лапи, хвіст».

За результатами моніторингів дитячий контент в ефірах чернігівських ТРО транслювався згідно з умовами ліцензії в обсязі, визначеному програмною концепцією.

МОВЛЕННЯ В ДНІ ПАМ'ЯТІ, СКОРБОТИ ТА ЖАЛОБИ

Протягом звітнього року було здійснено 154 моніторинги на предмет дотримання регіональними та місцевими ТРО Правил ведення мовлення на теле- і радіоканалах у Дні трауру (скорботи, жалоби) та дні пам'яті (затверджені рішенням Національної ради від 23 липня 2015 року № 1146, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 11.08.2015 за №

967/27412) (далі по тексту - Правила ведення мовлення). Моніторинги здійснювалися відповідно до переліку пам'ятних дат, затверджених Постановами Верховної ради України та Указами Президента України.

Результати моніторингів показали, що всі ліцензіати Національної ради Чернігівської області дотримуються вищезазначених вимог, **порушень не зафіксовано**.

Для чернігівських медіавників уже стало сталою традицією пам'ятні дні висвітлювати в повному обсязі. Так, до основних зобов'язань (внесення змін у сітку мовлення, палаюча свічка чи плашка, хвилина мовчання, інформування), редакції окрім інформаційних сюжетів у новинах готують спеціальні тематичні передачі, програми та фільми для більш детального висвітлення події. До прикладу, в ефірі «**UA:ЧЕРНІГІВ**» до пам'ятних дат вийшли фільми: «Добровольці», «Революція Гідності – Майдан», «Спогади свідків Голодомору». В ефірі «**Борзнянського районного радіо**» вийшла авторська програма «Великі історії – Страшна трагедія 1932-ого», приурочена до Дня пам'яті жертв голодоморів. До річниці Батуриної трагедії на екранах телеканалу «**Прилуки**» вийшли цикли сюжетів «Сильні духом» про життя та побут людей із обмеженими можливостями в рамках відзначення Міжнародного Дня людей із інвалідністю, до річниці Чорнобильської трагедії – масштабний проєкт «Вдови Чорнобиля», до Дня пам'яті жертв Голодомору глядачі мали змогу побачити авторську передачу «Геноцид українського народу», до річниці подій на Майдані – «Небесна сотня», «Повернення на Майдан», до відзначення жертв Голодомору - «Геноцид українського народу» тощо. В ефірі «Дитинця» до Дня пам'яті жертв Голодоморів вийшов фільм «Голод-33», до Дня пам'яті та примирення - фільм «Залізна сотня» і програми «Машина часу» («Армія УНР»), До Дня пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу фільм «Хайтарма». Окрім інформаційних повідомлень та спеціальних проєктів до пам'ятних дат, в ефірі «Нового Чернігова» до Дня пам'яті жертв українців (жертв примусового виселення) вийшла стрічка «Між життям і вимислом». Це далеко не повний перелік усіх авторських передач, приурочених до пам'ятних дат, від чернігівських медіавників.

ВИСВІТЛЕННЯ ТЕМИ ООС ТА ТЕМИ ОКУПАЦІЇ КРИМУ

Теми боротьби України проти держави-агресора, ходу Операції Об'єднаних Сил та питання деокупації Сходу України та Криму рефреном проходять по всіх ефірах чернігівських мовників. В інформаційних випусках новин в ефірах місцевих та регіональних телеканалів виходять репортажі на теми: волонтерська допомога бійцям; діяльність волонтерських організацій; сюжети-розповіді тощо. Приємно відзначити, що більшість матеріалів, які транслювалися в ефірах, - власне виробництво телеканалів.

Висвітлення тем через сюжети, програми, прямі ефіри з гостями, відеопідбірками з архіву для ефіру та соцмереж відбувалося на «**Новому Чернігові**». Серед ключових: фінансові підтримки ветеранів, виділення земельних ділянок, зустрічі з членами громадських організацій, які опікуються воїнами, матерями загиблих Героїв тощо. Як і в попередні роки, у програмах телеканалу «**Дитинець**» залишалися актуальними теми боротьби України проти держави-агресора, питання деокупації Сходу України та Криму. Телеканалом були придбані права на трансляцію фільмів та передач відповідної тематики. Зокрема цикл «Пишемо історію», а також за підтримки Усеїнова Расима (програмного директора ТК «Атлант – СВ») телеканал «Дитинець» отримав права на трансляцію фільму «Хайтарма», який був вийшов в ефір у День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу. Постійно висвітлюються події на Сході України, проблеми ветеранів та переселенців. У пріоритеті звітного року для каналу «**Прилуки**» залишився відео-діалог із місцевими учасниками АТО/ООС у рамках програми «Герой за покликанням». У форматі діалогу захисники розповідають про життя на передовій, розмірковують про людські цінності. Висвітлення теми ООС та теми окупації Криму серед пріоритетних для Філії ПАТ НСТУ «Чернігівська регіональна дирекція» «**UA:ЧЕРНІГІВ**». Зокрема,

транслявалися: цикл передач «Війна. Події. Люди», передачі «Війна на нульовому кілометрі», «Січ», «Війна химер», «Примирення з перемогою», цикл передач «Крутий заміс» та «На східному фронті», соціальні ролики «Завдяки тобі». Тема окупації Криму була піднята в таких передачах як «Крим. Реалії», «Крим окуповані», «Напам'ять», х.ф. «Хартлар», д.ф «Вибір», «Крим наш», «Мустафа Джемільєв», «Крим. Спротив», ролики «Два прапори – єдина держава» тощо.

ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Відповідно до постанови Верховної Ради України від 15.07.2020 № 795-ІХ «Про призначення чергових місцевих виборів у 2020 році» 25 жовтня 2020 року відбулися чергові вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів. Одночасно з місцевими виборами на Чернігівщині були призначені довибори народного депутата України в одномандатному виборчому окрузі №208. Відповідно до Календарного Плану основних організаційних заходів із підготовки та проведення місцевих виборів 25 жовтня 2020 року, оприлюдненого Центральною Виборчою комісією, старт виборчої кампанії відбувся 5 вересня 2020 року.

Слід зазначити, що телерадіоорганізації Чернігівської області вчасно опублікували розцінки на розміщення політичної агітації. Єдина компанія (КП «Коропське районне радіомовлення - Короп-ФМ», смт Короп) через технічні проблеми (відсутність вільних площин у місцевому друкованому ЗМІ) поінформувала представника, що опублікували розцінки невчасно, тому матеріали передвиборчої агітації не розміщувалися.

Керуючись абз. 4 ч. 7 ст.11 ЗУ «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», представник Національної ради України у Чернігівській області здійснювала «нагляд за дотриманням ліцензіатами визначеного законодавством порядку мовлення під час проведення виборчих кампаній та референдумів, інформування Центральної виборчої комісії, відповідних територіальних виборчих комісій, Національної ради про виявлені порушення». Головним інструментом нагляду за діяльністю ЗМІ був моніторинг телерадіопрограм, який проводився відповідно до заздалегідь складеного графіку. Окрім цього, представником враховувалися особисті звернення громадян, звернення на «гарячу лінію голови Чернігівської ОДА», інформація від громадських організацій, незалежних спостерігачів тощо.

Представником Національної ради була організовані та проведені **два онлайн-семінари на тему: «Агітація в рамках закону»**. У форматі ZOOM-конференції представник регулятора в Чернігівській області Ірина Сенченко зосередила увагу на новелах виборчого законодавства та актуальних питаннях, пов'язаних із виборами. Участь у семінарі взяли керівники телерадіоорганізацій, редактори, представники громадських організацій, незалежні спостерігачі. Окремо щосереді протягом виборчої кампанії представником проводилися ZOOM-зустрічі з ліцензіатами регіону. Представник інформувала про особливості висвітлення медіа виборчої кампанії та про ризики невиконання законодавчих норм. Усі ТРО отримали спеціальні пам'ятки з роз'ясненнями відповідно до вимог Виборчого кодексу України.

Офіційні повідомлення про виборчий процес виходили в ефірі телерадіоорганізацій переважно в спеціальних передачах, які були присутні в ефірі більше року (телеканал «Новий Чернігів – «Політичний барометр», телеканал «Прилуки» - «Політична платформа» тощо). Окрім цього, мовники виділили значну частку ефіру на роз'яснення виборчого процесу глядачеві у вигляді соціальної реклами. Так, до прикладу, в ефірі телеканалів «UA:Чернігів», «Прилуки», «Дитинець», «Новий Чернігів» постійно виходили соціальні ролики ГО «ОПОРА» з інформацією як правильно голосувати, як не зіпсувати бюлетень, що важливо пам'ятати тощо. Мовники активно використовували інформаційні ролики від проекту Національної ради «MediaChangeUkraine».

Як представник регулятора вважаю за необхідне відмітити роботу суспільного

мовника в регіоні. Адже це чи не єдина телерадіокомпанія на Чернігівщині, яка повно, збалансовано та ґрунтовно підійшла до висвітлення виборчого процесу, інформування глядача. За 12 днів починаючи з 8 жовтня команда «UA: ЧЕРНІГІВ» випустила 7 передач-дебатів «Виборчий округ. Місцеві» (у будні о 19:20 після підсумкового випуску новин, а також у радіо версії о 12:15 на хвилях «UA: Українське радіо.Чернігівська хвиля»). Усі передачі відбувалися за участю ведучої Ірини Мельник, яка неупереджено, без коментарів, надавала всім учасникам передачі можливість висловити свою позицію, представити свою програму. Окрім цього, команда Суспільного випустила цикл передач «Кадри» за участю кандидатів на посаду міського голови Чернігова, яка транслювалася на ютуб-платформі. Саме висвітлення виборчого процесу Суспільним мовником «UA: ЧЕРНІГІВ» набрало найбільше схвальних відгуків у мешканців області.

Передвиборча агітація. Матеріали передвиборчої агітації в ефірі мовників почали з'являтися лише починаючи з 28 вересня, а у більшості радіокомпаній – лише в останній тиждень перед днем виборів. Передвиборча агітація була оформлена відповідно до вимог Виборчого кодексу (відбивки, титрування). Представником було направлено до управління два відео ролики з ознаками порушення виборчого законодавства України. Так, в ефірі телеканалу «Прилуки» була зафіксована реклама, яка відбивалася неналежним чином (замовник реклами), окрім цього були зафіксовані ролики, які неналежним чином відбивалися (з'їзду партії «Батьківщина» в передачі «Політична платформа»). За результатами вибіркових моніторинґів представником було направлено **6 листів-повідомлень** до мовників із роз'ясненням стосовно трансляції політичної реклами (питання щодо величини плашки, шрифту титрування тощо). Усі виявлені факти представник повідомляла в тижневих звітах.

Гендерний аспект. Під час здійснення моніторинґів представником був проведений аналіз зобов'язання ТРО дотримуватися об'єктивності, неупередженості, збалансованості, достовірності, повноти і точності інформації, уникати *дискримінації та сексизму* (частини 4 статті 47 Виборчого кодексу України). В ефірах мовників не було зафіксовано ознак порушення відповідно до вищевказаної норми.

Довибори народного депутата України по 208 виборчому округу. Окремо представником моніторилася ситуація стосовно довиборів народного депутата по 208 округу. Моніторинґи ефірів показали, що ця виборча кампанія в ефірах мовників представлена виключно в якості політичної реклами (кандидати на посаду народних депутатів Олег Ляшко, Гунько та Людмила Давиденко). Ролики демонструвалися ефірах відповідно до Виборчого кодексу України.

Моніторинґи. Представником Національної ради у Чернігівській області разом зі спеціалістом секретаріату представника було здійснено в період з 5 вересня по 25 жовтня **308 моніторинґів мовлення ТРО** на предмет дотримання вимог виборчого законодавства. Відео з ознаками порушень надсилалися на розгляд Робочої групи при Національній раді. Результати моніторинґів показали, що переважна більшість телерадіоорганізацій Чернігівщини дотрималися вимог виборчого законодавства. Аналізуючи ефіри чернігівських ТРО протягом всього виборчого періоду, треба відмітити тенденцію до збільшення агітаційних матеріалів саме наприкінці виборів. Була присутня значна кількість матеріалів за участю посадових осіб, які паралельно були суб'єктами виборчого процесу.

Однією з кричущих подій виборів для Чернігівського регіону став тиск на журналістів телеканалу «Прилуки». За повідомленням директора телеканалу «Прилуки» Павлютіної І.М., 10 вересня на територію ТРО увірвалися чоловіки, які проводили відео зйомку та погрожували працівникам телеканалу. За відповідним інцидентом порушене кримінальне провадження. Зі свого боку представник звернулася щодо даного інциденту до ЗМІ регіону, обласного осередку Національної спілки журналістів та до представника ГО «Громадські ініціативи України».

ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ ОСІБ ІЗ ВАДАМИ СЛУХУ

Із сурдоперекладом щодня о 20:30 в ефірі телеканалу «**UA:ЧЕРНІГІВ**» виходить інформаційна передача «**Новини**». Також щоденно о 20:50 та 13:00 в ефірі суспільного мовника виходить інформаційна передача «Тема дня» з жестовим перекладом телевізійного продукту. Окрім цього, в ефірі суспільного мовника всі передачі власного виробництва супроводжувалися сурдоперекладом («Ранок на Суспільному», «Суспільна студія», «Новини з UA:Першого», «Зворотний відлік», д.ф. «Ковбасна революція. Хто з'їв моє м'ясо?», «Ми говоримо однією мовою» та спецпроекти до пам'ятних дат, ролики соціальної реклами «Відчуй»). Із власних та покупних програм, які виходили в ефірі «Дитинця» більшість мають субтитрування. Також в ефірі телеканалу протягом звітного року виходили спеціальні лекції для людей з вадами слуху. За інформацією директора телеканалу «Прилуки» Павлютіної І.М., в наступному році вони планують відновити роботу в напрямку задоволення потреб глядачів, що мають обмежені фізичні можливості, зокрема вади слуху. Для них під час трансляції інформаційних сюжетів працюватиме сурдоперекладач.

Відповідно до ч. 7 ст. 55 «Виборчого кодексу України»: «матеріали передвиборної агітації з використанням електронних (аудіовізуальних) засобів масової інформації повинні титруватися та/або перекладатися на українську жестову мову з метою забезпечення їх доступності для осіб з порушеннями зору та слуху з урахуванням вимог, встановлених Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення». Відповідно до результатів моніторингів, матеріали передвиборної агітації, які транслювалися в ефірах чернігівських мовників, відповідали вимогам щодо обов'язкового субтитрування агітаційних матеріалів.

VI. СПІВРОБІТНИЦТВО З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, РОБОТА ЗІ ЗВЕРНЕННЯМИ ГРОМАДЯН

Співпраця. 2020 рік став роком онлайн для співпраці з органами державної влади, представниками місцевого самоврядування. У зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19, більшість організаційних питань роботи представника у звітному році здійснювалися в телефонному режимі або у форматі zoom-конференцій, проходили поодинокі особисті зустрічі.

Протягом року відбувалася системна співпраця з Чернігівською ОДА, керівниками РДА, ОТГ, керівниками міських та районних рад. Окрім цього, продовжилася плідна співпраця представника зі спеціалістами Головного управління СБУ в Чернігівській області, управлінням громадської безпеки ГУНП у Чернігівській області, Чернігівською філією КРРТ, Чернігівський обласним відділом ПСФ УДЦР.

Представник спільно з Чернігівським центром підвищення кваліфікації і Департаментом інформаційної діяльності Чернігівської облдержадміністрації, провела навчальний семінар «*Безпека інформаційного простору*». Питаннями для обговорення стали: як читати новини і не наражатися на небезпеку, особливості поширення інформації в умовах введення карантину та основні аспекти роботи в соціальних мережах. Участь у семінарі дистанційно взяли начальники відділів (завідувачі секторів) інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю райдержадміністрацій, Чернігівської, Ніжинської, Прилуцької, Новгород-Сіверської міських рад, керівники та спеціалісти (відділів, секторів) апаратів виконкомів рад ОТГ Чернігівської області, відповідальних за розміщення інформації. Загалом – 125 учасників.

16 листопада представник взяла участь у нараді при ОДА з нагоди Дня працівників телебачення, радіо та зв'язку. Разом з очільницею області Анною Коваленко та керівниками ТРО були обговорені нагальні питання телерадіоінформаційної сфери (проблеми з прийом цифрового телевізійного сигналу, добудова телевежі в Ніжині, підтримка місцех ТРО тощо).

Протягом звітного періоду здійснювалася комунікація з громадськими організаціями: представниками «Українського кризового медіа-центру»; представником «Громадські ініціативи України» Павлом Пущенком; медіа-експерткою Інституту Масової інформації, секретаринею Комісії з журналістської етики Іриною Земляною; представниками Всеукраїнської громадської мережі «ОПОРА» в Чернігівській області. Крім того, представник Національної ради України у Чернігівській області під час місцевих виборів та довиборів народного депутата в одномандатному виборчому окрузі №208 провела декілька онлайн-зустрічей з довготривалими спостерігачами за виборами Європейської мережі організацій зі спостереження за виборами (ENEMO). Через пандемію COVID-19 свою місію вони виконували дистанційно. Представнику було надіслано подяку за плідну співпрацю від міжнародних спостерігачів та проміжний звіт ENEMO.

Організаційна складова діяльності представника Національної ради. Впродовж року до Національної ради подано 66 службових записок. Серед них низка аналітичних матеріалів, доповідні стосовно здійснених моніторингов, перевірки, виконання окремих доручень, реагування на скарги телеглядачів та радіослухачів. Було проведено 876 планових та позапланових тематичних і цільових моніторингов мовлення місцевих та регіональних телерадіоорганізацій і провайдерів програмних послуг. У звітному році була проведена 1 планова перевірка діяльності ТРО (інші перевірки за зверненням ТРО були перенесені на 2021 рік). Представником були здійснені спільні рейди-перевірки громадських закладів на предмет ретрансляції «заборонених» телеканалів. У результаті 4 перевірок зупинено ретрансляцію 17 телеканалів, які обмежені до показу на території України.

Згідно з графіком особистого прийому опрацьовувались звернення громадян. Темати звернень були, зокрема: питання відсутності сигналу цифрового ефірного мовлення. В цілому робота щодо опрацювання звернень громадян ґрунтувалася на максимальному забезпеченні зворотного зв'язку та була спрямована на ефективність кінцевого результату.

Представник протягом року консультувала ТРО з питань медіа законодавства, мовлення відповідно до умов ліцензій, ліцензування, участі у конкурсах тощо. Для підвищення рівня саморегуляції місцевих ТРО представником були проведені 3 семінари в форматі зом-конференцій «Агітація в рамках закону». Представник надавала консультації та роз'яснення стосовно вимог Виборчого кодексу України, надсилала спеціальні методичні роз'яснення. Окрім цього, чернігівські ТРО разом із представником взяли участь у серії вебінарів в рамках проекту «Media Change Ukraine» Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. Експерти в галузі телебачення та радіомовлення повідали учасникам онлайн-тренінгов про особливості роботи регіональних медіа в сучасних умовах, використання телерадіоорганізаціями соціальних мереж, роботи редакцій у передвиборчий і виборчий період відповідно до нових вимог виборчого законодавства тощо.

Загалом у звітному році для підвищення рівня кваліфікації представник пройшла серії онлайн-тренінгов. А саме: серія вебінарів «Кращі практики регулювання у сфері медіа: стандарти Ради Європи та Директиви ЄС про АВП»; онлайн-тренінги на теми «Гендерний моніторинг реклами», «Гендерні стереотипи і гендерна

рівність». Протягом вересня-жовтня 2020 року представник пройшла навчання за короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Основи управлінського лідерства на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування» (дистанційна форма) при Чернігівському центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств та установ. Наприкінці дистанційного курсу представник отримала сертифікат про успішне проходження навчання, обсягом 1 кредит ЄКТС .

VII. ЗАВДАННЯ НА 2021 рік

У 2021 році основними завданнями представника Національної ради у Чернігівській області залишатимуться здійснення заходів, спрямованих на захист і розвиток телерадіоінформаційного простору, а саме: проведення моніторингів щодо виконання ліцензіатами вимог чинного законодавства й умов ліцензій, дотримання ТРО мовних квот, ретрансляції ППП програм, які відповідають вимогам українського законодавства та Європейської конвенції про транскордонне мовлення; спільні перевірки з представниками правоохоронних органів громадських місць на предмет ретрансляції заборонених телеканалів; подальше інформування та консультування щодо участі у проєкті «Мовлення громад» та організації малопотужного ФМ-мовлення.

Для забезпечення розвитку телерадіоінформаційного простору Чернігівської області у 2021 році вбачається необхідним:

- Складання мапи покриття області цифровим телевізійним сигналом та визначення шляхів вирішення проблеми «білих плям».
- Добудова телевізійної вежі у місті Ніжин висотою 140 метрів, що вирішило б проблеми з прийомом цифрового телевізійного сигналу центральної частини області.
- Розбудова ефірного мовлення у діапазоні середніх хвиль у місті Чернігові (ТРК «Свобода.ФМ»), що важливо в аспекті захисту інформаційного простору прикордонної Чернігівщини. Через обмежувальні карантинні заходи та низку причин технічного характеру компанія не розпочала мовлення у 2020 році.
- Проведення конкурсів для потреб місцевого радіомовлення в області.
- Проведення цифрових конкурсів для місцевого мовлення.

Представник Національної ради
у Чернігівській області

Сенченко І.В.

Додаток 1. Структура телерадіопростору Чернігівської області
грудень 2020 р.

ТЕЛЕБАЧЕННЯ

№	ТРО		Вид мовлення			Територія розповсюдження	
			ефірне аналогове	ефірне багатоканальне	кабельне	регіональне мовлення	міське мовлення
1	Філія АТ «НСТУ «Чернігівська регіональна дирекція»	«UA: Чернігів»		+		+	
2	КП «ТРА «Новий Чернігів» Чернігівської міської ради	«Одноголовий орел з мечем»		+			+
3	КП ТРК «Ніжинське телебачення» Ніжинської міської ради	«НТБ»	+				+
4	КП ТК «Прилуки» Прилуцької міської ради	«41 – Прилуки»		+			+
5	ТОВ «ТРО «ЛІГА» (Телеканал «Дитинець», м. Чернігів)	«Дитинець»		+	+		+
6	ТОВ «ТРК «ТІМ» (Телеканал «ТІМ», мм. Ніжин, Прилуки)	«ТІМ»			+		+
7	ТОВ «Телерадіокомпанія «Відікон»	«V Відікон»		+			+
8	ТОВ «Мистецько-інформаційний «РТВ-ЦЕНТР «Вежа»	«КСТ»		+			+

Загальна кількість компаній (ТБ):	8
--	----------

кількість компаній, які ведуть ефірне аналогове мовлення:	1
кількість компаній, які ведуть ефірне цифрове мовлення (Т2)	6
кількість компаній, які ведуть кабельне мовлення:	2

кількість компаній, у яких мовлення є регіональним:	1
кількість компаній, у яких мовлення є місцевим:	7

РАДІОМОВЛЕННЯ

ТРО	ВИД МОВЛЕННЯ		РОЗПОВСЮДЖЕННЯ	
	ефірне	проводове	регіональне мовлення	місцеве мовлення
1. ТОВ «Телерадіокомпанія «Галактика –плюс»	+			+
2. ТОВ «Телерадіокомпанія Європа мікс»	+			+
3. ТОВ «Телерадіомовна компанія «Унісон плюс»	+			+
4. КП «Радиоорганізація «Коропське районне радіомовлення «Короп ФМ» Коропської районної ради	+			+
5. РЕДАКЦІЯ БОРЗНЯНСЬКОГО РАЙОННОГО РАДІОМОВЛЕННЯ	+			+
6. Філія АТ «НСТУ «Чернігівська регіональна дирекція»	+	+	+	
7. ТОВ «Телерадіокомпанія «ТІМ»	+			+
8. ТОВ «Телерадіокомпанія «Свобода.ФМ»	+			+
9. ТОВ «Студія «1.ФМ»	+			+
10. ТОВ «Контакт-Інформ» (реєстрація – м.Київ)*	+			+
11. ТОВ «Телерадіокомпанія «Сіверські підприємства»(реєстрація – м. Київ)*	+			+
12. ПП «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «ЦЕНТР» (реєстрація – м. Київ) *	+			+

ПРОВАЙДЕРИ ПРОГРАМНОЇ ПОСЛУГИ

	ППП	технологія
1	ПП «ТРА «Терра»	аналогова та IPTV
2	ПП «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «Телком»	цифра
3	ТОВ «Основа -ТВ»	аналогова, цифрова та IPTV
4	ПП «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «ТЕКС»	аналогова, цифрова
5	ТОВ ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «ТІСА»	аналогова
6	ТОВ ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «ТІМ»	аналогова та цифровата IPTV

Додаток 2. Ліцензування

№	Назва ТРО	Ліцензії НР	Зміст	Номер та дата рішення
1	ТОВ «ТРК «ГАЛАКТИКА-ПЛЮС» (позивні: «Галактика плюс»)	№ 01356-м від 07.04.2018	Переформлення ліцензії на мовлення.	№ 105 від 30.01.2020 р.
2	ТОВ «Мистецько-інформаційний «РТВ-ЦЕНТР «Вежа» (логотип: «КСТ»)	№ 01294-м від 26.02.2018	Переформлення ліцензії на мовлення.	№ 305 від 20.02.2020 р.
3	ПАТ «НСТУ» (логотип: «UA:Чернігів»)	№ 01088-м від 30.03.2017	Переформлення ліцензії на мовлення.	№ 327 від 27.02.2020 р.
4	ПАТ «НСТУ» (логотип: «UA:Чернігів»)	№ 01091-м від 30.03.2017	Переформлення ліцензії на мовлення.	№ 549 від 23.04.2020 р.
5	ПАТ «НСТУ» (проводовий /УР-1)	№ 01052-м від 31.03.2017	Переформлення ліцензії на мовлення.	№ 600 від 07.05.2020 р.
6	ПАТ «НСТУ» (позивні: «Радіо «Культура»)	№ 01063-м від 31.03.2017	Переформлення ліцензії на мовлення.	№ 602 від 07.05.2020 р.
7	ПАТ «НСТУ» (позивні: «Радіо «Промінь»)	№ 01064-м від 31.03.2017	Переформлення ліцензії на мовлення.	№ 911 від 30.07.2020 р.
8	ПАТ «НСТУ» (позивні: «Радіо «Промінь»)	№ 01064-м від 31.03.2017	Переформлення ліцензії на мовлення.	№ 1175 від 08.10.2020 р.
9	АТ «НСТУ» (логотип: «UA:Чернігів»)	№ 01088-м від 30.03.2017	Переформлення ліцензії на мовлення.	№ 1177 від 08.10.2020 р.
10	АТ «НСТУ» (логотип: «UA:Чернігів»)	№ 01091-м від 30.03.2017	Переформлення ліцензії на мовлення.	№ 1308 від 29.10.2020 р.
11	ТОВ «ТРК «ГАЛАКТИКА-ПЛЮС» (позивні: «Галактика плюс»)	№ 01356-м від 07.04.2018	Переформлення ліцензії на мовлення.	№ 1323 від 29.10.2020 р.
12	ПП «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «ЦЕНТР» (позивні: «POWER»)	№ 00092-м від 25.07.2016	Переформлення ліцензії на мовлення.	№ 1493 від 26.11.2020 р.
13	АТ «НСТУ» (позивні: «Українське радіо»)	№ 01052-м від 31.03.2017	Переформлення ліцензії на мовлення.	№ 1627 від 10.12.2020 р.

